ਦੈਵੀ ਜੀਵਨ : ਇੱਕ ਚਿੰਤਨ

ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ

ਕਿਤਾਬ –1

ਦੈਵੀ ਜੀਵਨ :
ਇੱਕ ਚਿੰਤਨ

ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ

ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ:

ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ ਸ੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਯੁਵਾ ਅਤੇ ਬੀਰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਮੁਦਾਇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ ਇਸ ਸ੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਕਿਤਾਬ ਜੋ ਬਹਾਈ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਦੀ ਸਾਖਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੰਗਿਤ ਕਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਕਿ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਦਲਾਵ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਤੱਤ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸਤਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵ੍ਰਿਹਦ ਸਤਰ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੁਸਤਕ 1 *ਦੈਵੀ ਜੀਵਨ : ਇੱਕ ਚਿੰਤਨ*
ਪੁਸਤਕ 2 *ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ*
ਪੁਸਤਕ 3 *ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ , ਸਤਰ 1*
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ, ਸਤਰ 2 (ਸ਼ਾਖ਼ਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ)
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ, ਸਤਰ 3 (ਸ਼ਾਖ਼ਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ)
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ, ਸਤਰ 4 (ਸ਼ਾਖ਼ਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ)
ਪੁਸਤਕ 4 *ਯੁਗਲ ਅਵਤਾਰ*
ਪੁਸਤਕ 5 *ਕਿਸ਼ੋਰ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ*
ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਸੰਵੇਗ : ਪੁਸਤਕ 5 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਾਖ਼ਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ
ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਸੰਵੇਗ : ਪੁਸਤਕ 5 ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਸ਼ਾਖ਼ਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ
ਪੁਸਤਕ 6 *ਪ੍ਰਭੂ ਧਰਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਸ਼ਣ*
ਪੁਸਤਕ 7 *ਸੇਵਾ ਦੀ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਲਣਾ*
ਪੁਸਤਕ 8 *ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਦੀ ਸੰਵਿਦਾ*
ਪੁਸਤਕ 9 *ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ*
ਪੁਸਤਕ 10 *ਜੀਵੰਤ ਸਮੁਦਾਇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ*
ਪੁਸਤਕ 11 *ਭੌਤਿਕ ਸਾਧਨ*
ਪੁਸਤਕ 12 *ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਇ*
ਪੁਸਤਕ 13 *ਸਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਾ*
ਪੁਸਤਕ 14 *ਜਨ-ਸੰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ*

ਕਾਪੀਰਾਈਟ © 2004, 2025 ਰੂਹੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਕੋਲੰਬਿਆ
ਸਰਵੇ ਰਿਜ਼ਰਵ। ਸੰਸਕਰਣ 1.1.1.PE ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 2004
ਸੰਸਕਰਣ 4.1.2.PE.PV (ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਅਨੁਵਾਦ) ਜਨਵਰੀ 2025

Reflexiones sobre la vida del espíritu ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ
ਕਾਪੀਰਾਈਟ © 1987, 1995, 2008, 2020 ਰੂਹੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਕੋਲੰਬਿਆ
ISBN 978-958-59880-3-3

ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ
ਕਾਲੀ, ਕੋਲੰਬਿਆ
ਈ-ਮੇਲ: instituto@ruhi.org
ਵੈਬਸਾਈਟ: www.ruhi.org

ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ

ਟਿਊਟਰਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ v

ਬਹਾਈ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ 1

ਅਰਦਾਸ 13

ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ 29

ਟਿਊਟਰਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ

ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਪਾਠਜਕ੍ਰਮ ਦੀ ਮੁਖ ਸੇਣੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ, *ਦੈਵੀ ਜੀਵਨ: ਇੱਕ ਚਿੰਤਨ* ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਸਮੁਧਜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਆਤੇ ਉਸ ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਮਿਤਰੋ ਕੇ ਇਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਸੰਗਨ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਸੰਗਠਿਤ ਅਭਿਯਾਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੌਕਾ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਇੱਕ ਸਦਸਜ ਟਿਊਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟਿਊਟਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਬੰਧ ਅਧਿਆਪਕ-ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਲ੍ਰਗਾਂ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਟਿਊਟਰਾਂ ਵਿਚਾਰ ਵਿਮਰਸ਼ ਦਾ ਅਨਾਸਾਕਤ ਅਤੇ ਸੁਸੁਪਾਤ ਸਮਨਾਵਾਯਕ ਭੀ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਸੇਣੀ ਪਾਠਜਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪੁਨ ਕਰ ਲੇਣਾ ਅਤੇ ਉਨ ਦੁਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੇਵਾ ਕਰਾਯਾ ਨੂੰ ਹਥ ਵਿੱਚ ਲੇਣੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸਦਸਏ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਕਿਤਾਬ 1 ਲਈ ਟਿਊਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਮਦਦਗਾਰ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿਛੋਕੜਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ, ਬਹਾਈ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਰਸ਼ਿਤ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਬਹਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ।

ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ, ਸਾਰੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਆਪਣੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਦੋਹਰੇ ਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ: ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ। ਇਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਮਝ ਅਤੇ ਗਿਆਨ, ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੁਨਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਬਹਾਈ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਦਾਰਥਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਬਹਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਅਨੁਭਵ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਭਾਗੀਦਾਰ, ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਇਹ ਹਰ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਹਰ ਇਕਾਈ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਬਹਾਈ ਧਰਮ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਹਾਈ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਬੇਲੋੜੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਧਰਮ?" ਜਾਂ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?' ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਟਿਊਟਰ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਲੜੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ ਕਿ ਬਹਾਈ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੋਣਗੇ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ, ਟਿਊਟਰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁਣ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ, ਫਿਰ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਸਮਝ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼੍ਰੰਖਲਾ ਦੀ ਹਰੇਕ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕਾਈ "ਬਹਾਈ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ" ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮਨਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਆਦਤ ਜੋ ਸੇਵਾ ਦੀ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਟਿਊਟਰ ਨੂੰ ਸਮਝ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਹਾਈ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀਆਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੱਚਾਈਆਂ ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਖੋਜਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅੰਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੋਈ ਉਧਰਨ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਦੇ ਤੁਰੰਤ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਕਾਈ ਦਾ ਭਾਗ 1 ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾ ਉਧਰਨ "ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥਿਕ ਆਚਰਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਤੇ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਬਹੁਤ ਸਧਾਰਨ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਧਰਨ ਵਿਚ ਸੱਚ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ, ਮਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਝ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਥਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸਮੂਹ ਸੋਚ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ: ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਬੁੱਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭਦਾਇਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਵਾਕਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ।

ਸਿੱਧੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਲ ਜੋ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਅਭਿਆਸ 2 ਵਿੱਚ, ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੁਣੇ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਉਧਰਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਸਾਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਭਾਗ 4 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਚਾਈ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ - ਜਿਸਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ "ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਇਕਾਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਉਲਝਣਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਗ 2 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ "ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ" ਇਹ ਕਥਨ ਸੱਚ ਹੈ? ਇੱਥੇ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਿਊਟਰ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਰੁਕੇ। ਇੱਥੇ ਕਥਨ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉਧਰਨ ਤੇ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਬਹਾਈ ਦੂਸਰਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਪ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਧਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ "ਅੰਤਿਮ ਹਿਸਾਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਓ" ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅੰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਟਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪਰ ਪੈਰੀਫਿਰਲ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਤਾਲ ਸਥਾਪਤ

ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਵਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੰਤਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ; ਜੋ ਸਮੂਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਜਵਾਬ ਲਿਖ ਕੇ, ਕਦੇ ਵੀ ਸਥਾਈ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਨੁਕਤਾ ਵਰਣਨ ਯੋਗ ਹੈ: ਇਹ ਟਿਊਟਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ ਕਿ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਹਰ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਰਹੇ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਭਾਗੀਦਾਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਕਸਰ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਕੇਵਲ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਕੇ ਹੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, "ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?" ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ ਰਾਏ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਧਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਦੂਜੀ ਇਕਾਈ, ਪਹਿਲੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਆਦਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ: ਨਿਯਮਤ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨਾ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ "ਸੇਵਾ ਦੀ ਰਾਹ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਦੋਹਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਗੀਦਾਰ ਉਧਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੈੱਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜਿਸਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਇਕਾਈ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੂਹ ਇਸ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਹਨ, ਟਿਊਟਰ ਲਈ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਲਈ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਭੋਜਨ ਜਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਫਿਰ, ਇਹ ਯੂਨਿਟ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ "ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ" ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਸਾਡੀ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਭਾ ਵਿੱਚ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਮੂਹਿਕ ਉਪਾਸਨਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣੀ ਸਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਲਈ ਸਭਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਤੀਜੀ ਇਕਾਈ, "ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ" ਦਾ ਅਧਿਐਨ, ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਭੌਤਿਕ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਆਤਮਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧਦੀ ਹੈ।ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਉਲਟ, ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਜਰਬਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵੱਧਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ "ਮਾਲਕ" ਸਮਝਣਗੇ।

ਇਸ ਇਕਾਈ ਦਾ ਹਰੇਕ ਹਿੱਸਾ ਬਹਾਈ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਉਧਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਅਭਿਆਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਉਧਰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਮੂਹ ਲਈ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਟਿਊਟਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝੇ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਥੇ ਕੁਝ ਅਭਿਆਸ ਹਨ ਜੋ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਭਾਗੀਦਾਰ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਮਿਲ ਕੇ, ਹੋਂਦ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਾ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸੀਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਵਾਲੀ ਧੂੜ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸੀਸੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਵਿਨਾਸ ਇਸ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਚਮਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਸਿਰਫ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਤਮਾ ਸਦੀਵੀ ਕਾਲ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਵੱਲ ਵੱਧਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਕਾਈ ਫਿਰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੀ ਹੈ - ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਇਥੇ ਚਰਚਾ ਦੋ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਿਆਂ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਤਮਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਸੰਭਾਵੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਹਿਤ ਹੈ; ਇਹ ਕੇਵਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਵਿੱਤਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਵ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਤਮਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ, ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ ਉਹ ਸੱਚੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ; ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਅੰਤ ਕੱਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਕਿ ਅਗਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਤਮਾ ਨਿਰੰਤਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਕਤੀਆਂ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨਗੀਆਂ; ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਲੋਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਾਂਗੇ, ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਨੇਕ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਾਂਗੇ।

ਇਹ ਇਕਾਈ ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਇੱਕ ਉਧਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ, ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਹਾਈ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ

ਉਦੇਸ਼

ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ
ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ
ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ।

ਭਾਗ 1

ਇਸ ਇਕਾਈ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਵਿਤਰ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਕਾਈ ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੇਖਾ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਕਥਨ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਉਹ ਕਥਨ ਖ਼ੁਦ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਭਿਆਸ ਆਸਾਨ ਹੈ, ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

"ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥਿਕ ਆਚਰਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"[1]

1. ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ________________________

"ਸਾਵਧਾਨ, ਹੈ ਬਹਾ ਦੇ ਲੋਕ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਉੱਤੇ ਚਲੋ ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹਨ ।"[2]

2. ਸਾਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ? ________________________

"ਹੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਪੁੱਤਰ! ਅੰਤਿਮ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੂੰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰ।"[3]

3. ਅੰਤਿਮ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? __________________

"ਕਹੋ: ਹੇ ਭਰਾਵਾ! ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ, ਬਲ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਮ ਆਭੂਸ਼ਣ ਹੋਣ।"[4]

4. ਸਾਡਾ ਸੱਚਾ ਆਭੂਸ਼ਣ ਕਿ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? ________________________

"ਪਾਵਨ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਪਵਿਤਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਰਮ, ਰੱਬ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"[5]

5. ਪਾਵਨ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਪਵਿਤਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਕਿ ਕਰਦੇ ਹਨ ? ________________________

ਭਾਗ 2

ਹੇਠਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਥਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਅਭਿਆਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਭਾਗ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁਣੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਥਨਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਯਾਨਤ੍ਰਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਅਭਿਆਸ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਭਿਆਸ ਚੁਣੌਤੀ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਟਿਊਟਰ ਇਸਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ।

1. ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ 'ਪ੍ਰਸੰਸਾ' ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ–ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ 'ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗ' ਹਨ ?

    _____ ਚੰਗਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣਨਾ
    _____ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ
    _____ ਅਧਿਐਨ-ਸੀਲ ਬਣਨਾ
    _____ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ
    _____ ਆਲਸੀ ਹੋਣਾ
    _____ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ

2. "ਅੰਤਿਮ ਲੇਖਾ–ਜੋਖਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ" ਇਸ ਵਾਕ ਦੀ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ____________________

    ____

3. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ?

    _____ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।
    _____ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
    _____ ਸਹੀ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰੱਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

4. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਰਮ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਹਨ?

    _____ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ
    _____ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ
    _____ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨਾ
    _____ ਮੁਸੀਬਤ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ–ਜਿਹਾ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ
    _____ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਆਸ ਕਰਨਾ

5. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ?

    _____ ਕੋਈ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹੀਏ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
    _____ ਕੋਈ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

_____ ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਖ਼ੁਦ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸਰਾਬ ਪੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

_____ ਕੋਈ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ-ਦਾਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

6. ਕੀ ਇੱਕ ਬਹਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ? _____

7. ਸਾਨੂੰ ਪਾਪ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? _______________

____

8. "ਰੱਬ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਉਚਾਈ" ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? _______________

____

9. ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? _______________

____

10. ਕੁਕਰਮੀ ਉੱਤੇ ਉਸਦੇ ਕੁਕਰਮ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? _______________

____

ਭਾਗ 3

ਹੁਣ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠਲੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

"ਸਾਰੇ ਮਾਨਵੀ ਸਦ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਸੱਚਾਈ ਹੈ।"[6]

1. ਸਾਰੇ ਮਾਨਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਕੀ ਹੈ? _______________

____

"ਰੱਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਤਮਾ ਲਈ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਬਗੈਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।"[7]

2. ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਬਗੈਰ ਕੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ? _______________

____

"ਹੇ ਲੋਕੋਂ! ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਖਾਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਆਭੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੋ।"[8]

3. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਨਿਖਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? _______________

____

4. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? ______________________

____

"ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ, ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ, ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦਿਓ।"[9]

5. ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ? ______________ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ? _
ਸਾਡੀ ਜੀਭ ? ___________________ ਸਾਡਾ ਦਿਲ ? ______________________

"ਜੋ ਰੱਬ ਦੀ ਚਬੂਤਰੇ ਹੇਠ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਨੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਆਸਣ ਉੱਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਫਿਰ ਵੀ, ਆਪਣੀ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੋਰ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਣ ਲਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।"[10]

6. ਜੇ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?______

____

____

ਭਾਗ 4

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੁਝ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉੱਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਜੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਟਿਊਟਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਹੋਰ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉੱਤਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਭਿਆਸ 3 ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਭਿਆਸ 6 ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ।

1. ਸਾਰੇ ਮਾਨਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਦ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ: ______________

____

____

2. ਕੀ ਅਸੀਂ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਬਗੈਰ ਇਹ ਗੁਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ? ______________________

3. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ ?

_____ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਆਂ ਸੰਗਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੋਵੇ।

_____ ਕੋਈ ਜੋ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

_____ ਇੱਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੱਥ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹੰਦਾ ਜੋ ਉਸਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

_____ ਅਸ਼ਲੀਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਪਤਰਿਕਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਦੇ ਇਸ ਸਲਾਹ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਖਾ ਸੁੱਧ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

_____ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

_____ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਆਤਮਾ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਹੈ।

_____ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੱਚੇ ਪੱਖ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

_____ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਠੀਕ ਹੈ।

_____ ਜੇ ਭੁੱਖ ਲਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚੋਰੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

_____ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਬਿਨਾ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਲੈ ਲੈਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

_____ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਨਿਆਂ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾ ਸਾਡਾ ਦਿਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

_____ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਸਫਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

4. ਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ? ____________________

5. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਝੂਠ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੀ ਖੋ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ? ____________________

____

6. ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ? ____________________

____

____

____

ਭਾਗ 5

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਉਧਰਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਪਵਿਤਰ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਉਧਰਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਹਰ ਕੋਈ ਉਧਰਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਤਾਂ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਛਾਪਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਯਥਾਸੰਭਵ ਮੂਲ ਪਾਠ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਕਟਤਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

"ਇਕ ਨਿਮਰ ਜੀਭ ਮਨੁੱਖ-ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਚੁੰਬਕ ਹੈ। ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਆਹਾਰ, ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਰੂਪੀ ਵਸਤਰ, ਇਹ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਝ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਨਿਰਝਰਨੀ ਹੈ।"[11]

1. ਨਿਮਰ ਬੋਲੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ____________________

____

____

____

2. ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਮਰ ਬੋਲੀ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ____________________

____

"ਹੇ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰੇ! ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਰੱਬੀ-ਧਰਮ ਵਿੱਚ, ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਦਵੇਸ਼ ਦੀ ਆਗਿਆ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਹਰ। ਆਕ੍ਰਾਮਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।"[12]

3. ਇਸ ਉਧਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰੱਬੀ-ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ? __________

____

4. ਆਕ੍ਰਮਕ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਿ ਕਰਦਾ ਹੈ?______________________________________

____

"ਇਸ ਦਿਵਸ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ-ਧਰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਉਨੀ ਹਾਨੀ ਨਹੀ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਤਾ ਜਿੰਨਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਘਟਨ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼, ਵਿਵਾਦ, ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀਨਤਾ।"[13]

5. ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਰੱਬੀ-ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ? ________________

____

____

"ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਤਰਤਾ ਦਿਖਾਣ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋ, ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਣ ਦਿਆਲਤਾ ਦਿਖਲਾਉ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਹ ਵਿੱਚੋ ਲੰਗਦੇ ਹੋਣ।"[14]

6. ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਮਿਤਰਤਾ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ___________________

____

7. ਸਾਡੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਆਲਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ______________________

____

"ਜਦੋਂ ਯੁੱਧ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਆਵੇ, ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬਲ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕਰੋ। ਘ੍ਰਿਣਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿਓ।"[15]

8. ਯੁੱਧ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? _______________________

____

9. ਘ੍ਰਿਣਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?________________________

____

ਭਾਗ 6

ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਉਧਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ:

1. ਚੁੰਬਕ ਲਈ ਇੱਕ ਦੁਜਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ "ਲੋਹ-ਮਣੀ"। ਨਿਮਰ ਬੋਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਲੋਹ-ਮਣੀ ਦੇ ਤਰਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ?____

2. ਨਿਰਣਾ ਕਰੋ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਾਕ ਨਿਮਰ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਕਹੇ ਗਏ ਹਨ?

_____ "ਮੈਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰੋ!"

_____ "ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ?"

_____ "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ?"

_____ "ਕਿੰਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਬੱਚੇ ਹਨ!"

_____ "ਧੰਨਵਾਦ! ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦਿਆਲੂ ਹੋ।"

_____ "ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਮੈਂ ਵਿਅਸਤ ਹਾਂ।"

3. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਮਤ-ਭੇਦ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ?

_____ ਪਰਾਮਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

_____ ਪਰਾਮਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

_____ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਸਪਤਾਹਕ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਬੰਦ ਹੈ।

_____ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੂਜੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ।

4. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ?

_____ ਦੋ ਮਿੱਤਰ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

_____ ਕਿਸੇ ਦੇ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਸਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

_____ ਇੱਕ ਟੀਮ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

5. ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ:

_____ ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਕਹਿ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

_____ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਠੀਕ ਹੈ।

_____ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

_____ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਨਾਲ ਕਹੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

_____ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਠੀਕ ਹੈ ਜੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਸਦੀ ਵੱਲੋਂ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।

_____ ਬੀਮਾਰ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਕਠੋਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ।

_____ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੱਸਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

_____ ਜਦੋਂ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦਾ ਖਾਸ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

_____ ਜਦੋਂ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਤਦ ਤਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਭਾਗ 7

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਉਧਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ:

"...ਨਿੰਦਿਆ ਦਿਲ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਬੁਝਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।"[16]

"ਜਦ ਤਕ ਤੂੰ ਆਪ ਪਾਪ ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੈਂ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਨਾ ਕਰ।"[17]

"ਮੰਦਾ ਨਾ ਬੋਲ ਤਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਮੰਦਾ ਨਾ ਸੁਣਨਾ ਪਵੇ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਨਾ ਵੇਖ, ਕੀਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਬੁਰਾਈ ਵੱਡੀ ਨਾ ਦਿੱਖੇ..."[18]

"ਹੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਪੁੱਤਰ! ਤੂੰ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕਿਵੇਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਵਿਅਸਤ ਕਰ ਲਿਆ ?"[19]

1. ਜੋ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ________________________

   ____

2. ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

   ____

3. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ? _______

   ____

4. ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? ___________________

   ____

ਭਾਗ 8

ਉਪਰੋਕਤ ਉਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ:

1. ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ____

2. ਕਿਸੇ ਸਮੁਦਾਇ ਉੱਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ? ______________________________

   ____

3. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਿੱਤਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ? ____

   ____

4. ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹਨ:

_____ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ।

_____ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ।

_____ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

_____ ਜੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਵਚਨ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

_____ ਨਿੰਦਿਆ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ।

_____ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲਵਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਵਾਂਗੇ।

_____ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

_____ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਯਾਦ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

_____ ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੱਬੀ-ਧਰਮ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਸਮੁਦਾਇ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

_____ ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੱਬੀ-ਧਰਮ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

_____ ਵਿਆਹੁੰਦਾ ਜੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੁਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਭਾਗ 9

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਇਕਾਈ ਦਾ ਮਕਸਦ ਭਾਗੀਦਾਰਾ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਉਧਰਨਾ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਵੇਰ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਧਰਨ ਸਾਨੂੰ ਓਹਨਾਂ ਬਕਸ਼ੀਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

> "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਕਰ ਲਵੋ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੇ ਰਹੱਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਸਕੋ, ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਓਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਸਕੋ ਜੋ ਇਸਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਹਨ।"[20]

ਇਸ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਸਵੇਰੇ-ਸਾਂਝ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਨਿਗੁਡ-ਵਾਕ ਪੁਸਤਕ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾ ਚੋਣ ਜੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

REFERENCES

1. Bahá'u'lláh, cited by Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2006, 2018 printing), par. 39, pp. 36–37.

2. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), CXXXIX, par. 8, p. 345.

3. Bahá'u'lláh, *The Hidden Words* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Arabic no. 31, p. 11.

4. Ibid., Persian no. 5, p. 24.

5. Ibid., Persian no. 69, p. 46.

6. 'Abdu'l-Bahá, cited by Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice*, par. 40, p. 39.

7. Ibid.

8. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXXVI, par. 6, p. 336.

9. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2005 printing), no. 9.5, p. 138.

10. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXXVII, par. 3, p. 338.

11. Ibid., CXXXII, par. 5, p. 327.

12. *Will and Testament of 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1944, 2013 printing), p. 26.

13. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, V, par. 5, p. 8.

14. From a talk given on 16 and 17 October 1911, published in *Paris Talks: Addresses Given by 'Abdu'l-Bahá in 1911* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006, 2016 printing), no. 1.7, p. 6.

15. From a talk given by 'Abdu'l-Bahá on 21 October 1911, ibid., no. 6.7, p. 22.

16. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXV, par. 3, p. 300.

17. *The Hidden Words*, Arabic no. 27, p. 10.

18. Ibid., Persian no. 44, p. 37.

19. Ibid., Arabic no. 26, p. 10.

20. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, LXX, par. 2, p. 154.

ਅਰਦਾਸ

ਉਦੇਸ਼

ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ।

ਭਾਗ 1

ਰੂਹੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਭਾਵ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਚਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਹ ਤੇ ਦੋਹਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੋਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਹਾਂ - ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਹ ਦੋ ਪੱਖ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅਵਿਭਾਜਕ ਹਨ। ਇੱਕ ਉਧਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹਾਉਲਾਹ ਸਾਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:

> "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਤ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰੋ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ।"[1]

ਦੂਜੇ ਉਧਰਨ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ:

> "ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਾਸਵਾਨ ਜਣਿਆਂ ਨੇ, ਪੂਰਨ ਸ਼ੂਨਤਾ ਤੋਂ, ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਉਥਾਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਸਕੇ ।"[2]

ਸਾਡੀਆਂ ਆਂਤਰਿਕ ਦਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ:

> "ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਹਿਰਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਚਮਕ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਭ ਕੁਝ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੱਚ ਦਾ ਸੂਰਜ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਮਕੇ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਉਦਯ ਹੋਵੇ।"[3]

ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

> "ਤੁਹਾਡੇ ਹਿਰਦੇ ਸਾਫ਼ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਇਰਾਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਤਾਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੈਵੀ ਉਪਹਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ ਬਣ ਸਕੋ।"[4]

1. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ____________

   ____

   ____

2. ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂਰਨ ਸ਼ੂਨਤਾ ਤੋਂ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ?

   ____

   ____

   ____

3. ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਦਰਪਣ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ________________

   ____

4. ਦੈਵੀ ਉਪਹਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲੋੜਾਂ ਕੀ ਹਨ? ________________

   ____

5. ਕੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਸੱਚ ਹੈ?

- ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਕਸ਼ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕਰ ਦਿਓਗੇ।
- ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਮਿੱਤਰ ਹੋ।
- ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ।
- ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕਰੋ, ਉਹ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਇਹ ਕੋਈ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹੋ।
- ਜਦ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਇਰਾਦੇਆਂ ਦਾ ਸਵਾਰਥੀ ਹੋਣਾ ਠੀਕ ਹੈ।

ਭਾਗ 2

ਸਾਡੇ ਦੋਹਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਲੀਨ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹਾਉਲਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

> "ਹੇ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸੰਪੰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਤਲ ਉੱਤੇ ਕਿਉਂ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੁਲੀਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਗਿਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਅਸਤਿਤਵ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਪਿਆਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬਣਾਇਆ, ਫਿਰ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਵਿਅਸਤ ਹੋ ਗਿਆ? ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਾ ਤਾਂਕਿ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ, ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਸਵੰ:ਨਿਰਭਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਖੜਾ ਵੇਖ ਸਕੇ।"[5]

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪੈਰੇ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ:

"ਹੇਹੇ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ________ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ _________ ਉੱਤੇ ਕਿਉਂ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ________ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ __________ ਹੈ? ______________ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਅਸਤਿਤਵ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਤੂੰ __________ ਅਤਿਰਿਕਤ ਕਿਸੇ _________ ਤੋਂ ___________ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ___________ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ _____________, ਫਿਰ ਤੂੰ ਕਿਸੇ _______ ਨਾਲ ਕਿਉਂ __________ ਹੋ ਗਿਆ? ਆਪਣੀ ________ ਨੂੰ ਆਪਣੇ _________ ਪਾ ਤਾਂਕਿ ਤੂੰ ___________, __________ ਅਤੇ ______________ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਖੜਾ ਵੇਖ ਸਕੇ।"

ਆਪਣੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁਲੀਨਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵੱਲ ਅਵਸ਼ ਹੀ ਮੁੜਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਬੋਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਟਲ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਰੱਬ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨਾ । ਧਰਮ-ਰਖਸ਼ਕ ,ਸ਼ੋਗੀ ਇਫੇਂਦੀ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਲਕਸ਼ "ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਸਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਤਮਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਭੋਜਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪੋਸਣ ਰੱਬ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"[6]

ਭਾਗ 3

ਰੱਬ ਸਰੂਗਿਆਤਾ, ਸਰੂਬੁਧੀਮਾਨ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਸਰਵੋਤਮ ਹੈ? ਉਸਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਸਰੂਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕੇਵਲ ਰੱਬ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਕ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨ ਕਿ ਇਸਲਈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਂ ਨਰਕ ਤੋਂ ਉਹ ਡਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫੇਰ ਉਸਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤੇ ਸੂਰਗ ਦੀ ਉਸਨੂੰ ਕਾਮਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਨਾ ਉਚਾਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਦੇ ਅਲਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।"[7]

ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ:

"ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਐਸਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇ? ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮਿੱਤਰ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਅਵਗਤ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਸਾਰੇਆਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਅੰਤ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਰੱਬ ਦੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"[8]

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ:

   a. _________ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਰੱਬ ਨਾਲ ___________ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਨ ਕਿ ਇਸਲਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਂ ___________ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਫੇਰ ਉਸਦੀ ___________ ਜਾਂ ___________ ਦੀ ਉਸਨੂੰ ਕਾਮਨਾ ਹੈ।

   b. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ___________ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ___________ ਦੇ ________ ਦਾ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਉਚਾਰਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਨਾਲ ___________ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ___________ ਨਾ ਕਰਨਾ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ___________।

   c. ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਦੇ ___________ ਦੇ ਅਲਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ___________ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।

2. ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ? ____

   ____

3. "ਰੱਬ ਦਾ ਸਿਮਰਨ" ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ____

   ____

4. ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ______________

   ____

5. ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਤ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ? ______________________________

____

ਭਾਗ 4

ਬਹਾਉਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ :

"ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ... ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਇਕ ਐਸੀ ਜਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਪੜਦੇਆਂ ਨੂੰ ਜਲਾ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੇਰੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਐਸੀ ਜੋਤਿ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਸਾਧ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਏ।"[9]

ਇਸੇ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ:

"ਹੇ ਮੇਰੇ ਸ੍ਵਾਮੀ! ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ, ਐਸੀ ਜੀਵੰਤ ਜਲ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਣਾ ਦੇ ਕਿ ਤਦ ਤਕ ਮੈਂ ਜੀਂਦਾਂ ਰਵਾਂ ਜਦ ਤਕ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇਕ ਲੋਕ ਤੇਰਾ ਉਲੇਖ ਕਰਦਾ ਰਵਾਂ।"[10]

1. ਅਰਦਾਸ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਵਾਲਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਉਹ ਕਿਸਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ? ____

____

2. ਕੁਝ ਐਸੇ ਪੜਦੇਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ: ____________________

____

____

3. ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਜੋਤਿ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? ________________

____

____

4. ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਜੀਵੰਤ ਜਲ ਧਾਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਉਹ ਸਾਡੀ ਆਤਮਾ ਉੱਤੇ ਕੀ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ?

____

____

____

ਭਾਗ 5

ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ:

"ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿੱਠਾ ਕੁਛ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਅਵਸ਼ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦੀਤ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਰਦਾਸ ਰੱਬ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ। ਸਰਵੋਤਮ ਉਪਲੱਬਧੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਿੱਠੀ ਸਥਿਤੀ ਰੱਬ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅਲਾਵਾਂ ਦੂਜੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਚੇਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਵਨ ਭਾਵ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਰੱਬ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵੱਲ ਨਵੇਂ

ਆਕਰਸ਼ਣ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚ ਸੱਥਰ ਦਾ ਬੁਧੀਕੋਸ਼ਲ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀਜਾਆਰੋਪਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।"[11]

1. ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਿੱਠੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ? ____________________

____

2. "ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ" ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ____________________

____

____

3. ਅਰਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੁਝ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ: ____________________

____

____

4. ਇਹ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਉਧਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਨਾ ਰੀਵਿਊ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਉੱਤੇ ਪੰਜ ਵਾਕ ਲਿਖੋ।

– ਅਰਦਾਸ ____________________________________

– ਅਰਦਾਸ ____________________________________

– ਅਰਦਾਸ ____________________________________

– ਅਰਦਾਸ ____________________________________

– ਅਰਦਾਸ ____________________________________

ਭਾਗ 6

ਬਹਾਉਲਾਹ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ:

"ਹੇ ਮੇਰੇ ਸੇਵਕ, ਰੱਬ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਪਦਾ ਦਾ ਸੁਰ ਗਾਣ ਕਰ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰ ਗਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਰੱਬ ਦਾ ਸਾਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਤਾਂਕਿ ਤੇਰੇ ਸੁਰ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਤੇਰੀ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ੀਤ ਕਰ ਲਏ। ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਇਹਨਾਂ ਪਦਾਂ ਦਾ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਰ ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਉਚਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੁਰਭੀ ਸਰਬਸ਼ਕਤਿਸ਼ਾਲੀ ਰੱਬ ਦੇ ਵਿਚਰਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸੁਰਗ ਦੂਤ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਫੈਲਾ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਦਾਚਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਅਣ-ਭਿੱਖ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿੰਤੂ ਸਮਾਂ ਰਹਿ, ਰੱਬ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਉੱਤੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਵਸ਼ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਰਹੱਸਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਕਤੀ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ।"[12]

1. "ਗਾਣ" ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ____________________

____

2. ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਪਦਾਂ ਦਾ ਗਾਣ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ________________________

____

____

____

3. "ਸ੍ਵਰ" ਪਾਠ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ________________________________

____

4. "ਫੈਲਾਉਣਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ________________________________

____

5. ਸਾਡੇ ਸ੍ਵਰ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਦਾ ਸਾਡੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ? ____________

____

6. ਸਾਡੇ ਸ੍ਵਰ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਦਾ ਸਾਡੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ? ____________

____

____

ਭਾਗ 7

ਬਹਾਉਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਅਰਦਾਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਉਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਸਕਦੇ ਹੋ:

> "ਹੇ ਰੱਬ, ਮੇਰੇ ਰੱਬ! ਮੇਰੀ ਆਸਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕਰਮਾਂ ਵੱਲ ਨਾ ਵੇਖ, ਭਲਕੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਵੱਲ ਵੇਖ ਜਿਸ ਨੇ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਸਰਵ ਮਹਾਨ ਨਾਮ ਤੋਂ, ਹੇ ਸਮਰਾਟ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਦੇ ਸ੍ਵਾਮੀ! ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਤੇਰੀ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।"[13]

> "ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਕਟਤਮ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਸਤੁਤਿ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਉਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇਰੀ ਨਿਕਟ-ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸ੍ਵਰਗ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ, ਜਾਂ ਜੋ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਪੰਛੀ ਤੇਰੇ ਦ੍ਵਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਕਸ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਭਰੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਾਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪਾਵਨ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਅਲਾਵਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰੱਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰਮ ਉਚ, ਸਰਬ ਮਹਿਮਾ-ਮਈ।"[14]

ਭਾਗ 8

ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

> "ਸੇਵਕ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਯਾਚਨਾ ਕਰੇ। ਇਹ ਕਰਨਾ ਦਾਸ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਰੱਬ ਉਹ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਬੁੱਧ-ਮਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇਗੀ।"[15]

ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ:

"ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ; ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, 'ਹੇ ਰੱਬ! ਇਸ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਨਿਰੋਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ!' ਅਤੇ ਰੱਬ ਉਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਕੀ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਰੱਬ ਆਪਣੇ ਹਰੇਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਰਦਾਸ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਦਯਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਅ-ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਪੌਦੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਵੀ ਉਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੌਦੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, 'ਹੇ ਰੱਬ ਬਰਖਾ ਭੇਜੋ!' ਰੱਬ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਉਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਵੱਧਦੇ ਹਨ। ਰੱਬ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਰ ਦੇਵੇਗਾ। "[16]

ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਾਂਗੇ। ਇਸਲਈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜਾਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਕਤੀ ,ਸ਼ਰਧਾ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਸੰਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਰੱਬ ਨਾਲ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਵੇਲੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਲਕਸ਼ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿਮਰ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਆਸ਼ਵਾਸਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਰਹਿਣਗੇ:

"ਹੇ ਤੁਸੀਂ, ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਵੱਲ ਮੁੜ ਰਹੇ ਹੋ! ਆਪਣੇ ਅਖਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੰਦ ਕਰ ਲੋ ਅਤੇ ਉਸ ਸਰਬ-ਮਹਿਮਾਮਈ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹਨੂੰ ਖੋਲ ਲਵੋ। ਜੋ ਕੁਛ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਮਨਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇਕ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਮੰਗੋ, ਜੋ ਕੁਛ ਵੀ ਤੂਸੀ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੋ, ਕੇਵਲ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਯਾਚਨਾ ਕਰੋ। ਇਕ ਵਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹੀ ਉਹ ਲਖ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੀ ਆਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਉਹ ਲਖ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਨਿਵਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਝਲਕ ਨਾਲ ਉਹ ਹਰ ਘਾਓ ਤੇ ਸੀਤਲ ਮਰਹੂਮ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਸੰਕੇਤ ਮਾਤ੍ਰ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਸ਼ੋਕ ਦੀ ਬੇੜੀਆਂ ਤੋਂ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਬੰਧਨ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈਂ। ਉਹ ਜੋ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਹੜਾ ਉਪਾਈ ਹੈ? ਜੋ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਿਯ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸਦਾ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਵਧੀਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸਦੇ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਰ ਝੁਕਾ ਲਓ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਦਯਾਮਈ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ।"[17]

ਭਾਗ 9

ਹੁਣ ਤਕ ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਰੱਬ ਵਲ ਮੁੜਨਾ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਕਿੰਨੀ ਮਿੱਠੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਬਿਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਡੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪਿਆਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਅਵਸਰ ਲਈ ਅਸੀਂ ਬਹਾਉੱਲਾਹ, ਬਾਬ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਅਨੇਕ ਅਰਦਾਸਾਂ ਤੋਂ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦੈਨਿਕ ਜਰੂਰੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹਨ। ਸ਼ੋਗੀ ਅਫ਼ੰਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਦੈਨਿਕ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਤਿੰਨ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਅਰਦਾਸ ਇਕ ਪੈਰੇ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਸੂਰਜ ਦੇ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਧਯਮ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ 'ਰੱਬ ਸਾਖੀ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਅਲਾਵਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰੱਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸਵੇਰ, ਦੁਪਹਿਰ ਅਤੇ ਸਾਮ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੁਝ ਭੌਤਿਕ ਕ੍ਰਿਯਾਕਲਾਪਾਂ ਅਤੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਲੰਬੀ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸ, ਜੋ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

"ਅਨੁਯਾਈ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕ ਅਰਦਾਸ ਚੁਣਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸੁ-ਤੰਤਰ ਹਨ ਕਿੰਤੂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕ ਅਰਦਾਸ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਾਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"[18]

ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਇਹਨਾਂ ਦੈਨਿਕ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸਾਂ, ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਖਾਸ ਅਰਦਾਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰੋਗਤਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸ, ਅਹਿਮਦ ਦੀ ਪਾਤੀ, ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕਤੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂਕਿ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਨਿਕਟ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਚਾਨ ਬਣਾਏ।"[19]

ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਦਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਤਿੰਨ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਹਰੇਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਮੂਹਿਕ ਅਰਦਾਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਥੇ ਇਕ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਹਾਈ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹਾਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਦੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਹੀ ਇਕ ਮਾਤ੍ਰ ਸਮੂਹਿਕ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਫ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਜਣਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਇਸ ਅਰਦਾਸ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਬਾਕੀ ਜਨ ਸ਼ਾਂਤ ਖੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

1. ਅਨਿਵਾਰੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ____________________

____

2. ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਦੈਨਿਕ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹਨ? ____________________

____

3. ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਦਿਨ ਤਿੰਨਾ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ____________________

4. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਲੰਮੀ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪਾਠ ਸਾਨੂੰ ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ____________________

5. ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮਧਜਮ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਕਰੀਏ? ____________________

6. ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਛੋਟੀ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਕਰੀਏ? ____________________

7. ਅਜਿਹੀ ਕੁਝ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕਤੀ ਹੈ: ____________________

____

____

8. ਜੇਕਰ ਅਜੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਛੋਟੀ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ:

"ਮੈਂ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਰੱਬ, ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਜਾਨਣ ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕਿਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਸਕਤੀ-ਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਸਕਤੀ-ਮਾਨਤਾ, ਆਪਣੀ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਸੰਪੰਨਤਾ ਦਾ ਸਾਖੀ ਹਾਂ।

"ਤੇਰੇ ਅਲਾਵਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰੱਬ ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਹੀ ਹੈ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ, ਸਵੰ-ਜੀਵੀ।"[20]

9. ਇਸ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੀ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ? ____________________

____

ਭਾਗ 10

ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨਿਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਪਾਲਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਸੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਰਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਅਲਾਵਾਂ, ਜੱਦ ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਦਾ ਗਾਣ , ਛੋਟੀ ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਆਤਮਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈਂ। ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

> "ਤੁਸੀਂ ਪਰਮ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂ ਰੱਬ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰੋ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੱਚੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਦਵਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਤਰ-ਤਮ ਵਿੱਚ ਖੁਲ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਤਦ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇਆਂ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ।"[21]

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਗਾਲ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪੜੋਸੀ ਰੱਬ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹੈਂ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈਂ। ਵਿਸ਼ਵ ਨਿਆਂ ਮੰਦਰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

> "ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਉਹ ਅਵਸਰ ਹੈਂ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਤਮਾ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਵਰਗ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਦੀ ਸਾਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਮਧੁਰਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, 'ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ' ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਖੰਭਾ ਨਾਲ ਉਡ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ 'ਪ੍ਰੀਤਮ' ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਉੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ 'ਮਾਨਵ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਨਗਰ' ਖੋਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।"[22]

ਜੱਦ ਸਾਡਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਮੰਨ ਕਰੇ, ਤਦ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਛਿਣ ਠਹਿਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂਕਿ ਆਪਣੇ ਮੰਨ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਗਾਲਾ ਨਾਲ ਵਖ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਵੇਲੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਕੁਛ ਦੇਰ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀ ਲਗ ਜਾਂਦੇ। ਅਜਿਹਾ ਤਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੱਦ ਅਸੀਂ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਅਵਸਰਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸ-ਪੂਰਣ ਰਵੱਈਆ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ।

1. ਜੱਦ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿਸ ਚੇਤਨਾ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ______________________________

2. ਰੱਬ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ? __________

3. ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਉਹ ਅਵਸਰ ਹੈਂ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਤਮਾ

   – ________ ,

– ____,

– ____,

– ____,

– ____, ਅਤੇ

– ____.

4. ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ____________________________

____

5. ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਉੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ____

____

6. ਇਕੱਲੇ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਆਦਰ-ਪੂਰਣ ਰਵੱਈਆ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਕੁਛ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋਂ।

____

____

____

____

____

____

____

ਭਾਗ 11

ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇਕਾਈ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖ ਤੋਂ ਉਧਰਨਾ ਨੂੰ ਹਰ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਤੁਸੀਂ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਣਾਮ ਸਰੂਪ ਹਰ ਦਿਨ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਉਪਾਸਨਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਹੁਣ ਤਕ ਜੋ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਉਸਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ, ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ: ਇਕ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰ।

ਪਹਿਲੇ ਕਦਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਅਨੇਕ ਅਰਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੁਦਾਇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਵੋ। ਅੰਤ: ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਦੱਸਾਂ ਅਤੇ ਪੜੋਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਮੰਤਰਿਤ ਕਰੋ, ਇਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਅਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਉਧਰਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਵਿਸਿਸ਼ਟ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ। ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਭਗਤੀ ਸਭਾ ਦੇ ਬਾਰੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਕਹ ਸਕਦੇ ਹੋ ?

ਨਿੱਘਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆ ਸੱਦਾ : ____

____

____

____

ਸਵਾਗਤ ਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ : ________________________________

____

____

____

ਸ਼ਰਧਾ-ਪੂਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ : ________________________________

____

____

____

ਆਨੰਦ-ਪੂਰਣ ਸਾਹਿਚਾਰਇਆ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣਾ : ________________________________

____

____

____

ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਚ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ : ____________________

____

____

____

REFERENCES

1. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), XLIII, par. 4, p. 105.

2. Bahá'u'lláh, in *Trustworthiness: A Compilation of Extracts from the Bahá'í Writings*, compiled by the Research Department of the Universal House of Justice (London: Bahá'í Publishing Trust, 1987), no. 21, p. 5.

3. *The Call of the Divine Beloved: Selected Mystical Works of Bahá'u'lláh* (Haifa: Bahá'í World Centre, 2018), no. 2.43, p. 31.

4. From a talk given on 5 May 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2012), p. 127.

5. Bahá'u'lláh, *The Hidden Words* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Arabic no. 13, pp. 6–7.

6. From a letter dated 8 December 1935 written on behalf of Shoghi Effendi, published in *Prayer and Devotional Life: A Compilation of Extracts from the Writings of Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu'l-Bahá and the Letters of Shoghi Effendi and the Universal House of Justice*, compiled by the Research Department of the Universal House of Justice (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2019), no. 71, p. 31.

7. Words of 'Abdu'l-Bahá, cited by J. E. Esslemont, *Bahá'u'lláh and the New Era: An Introduction to the Bahá'í Faith* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006, 2017 printing), p. 106.

8. Ibid.

9. Bahá'u'lláh, in *Bahá'í Prayers: A Selection of Prayers Revealed by Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2002, 2017 printing), pp. 7–8.

10. Ibid., p. 9.

11. Words of 'Abdu'l-Bahá, cited in *Star of the West*, vol. 8, no. 4 (17 May 1917), p. 41.

12. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXXVI, par. 2, p. 334; also in *Bahá'í Prayers*, p. iii.

13. Bahá'u'lláh, in *Bahá'í Prayers*, pp. 8–9.

14. Ibid., p. 12.

15. 'Abdu'l-Bahá, in *Prayer and Devotional Life*, no. 24, p. 7.

16. From a talk given by ‘Abdu’l-Bahá on 5 August 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace*, p. 345.

17. *Selections from the Writings of ‘Abdu’l-Bahá* (Wilmette: Bahá’í Publishing, 2010, 2015 printing), no. 22.1, pp. 75–76.

18. From a letter dated 10 January 1936 written on behalf of Shoghi Effendi, published in *Prayer and Devotional Life*, no. 61, p. 25.

19. From a letter dated 10 January 1936 written on behalf of Shoghi Effendi, quoted in *Bahá’í Prayers*, p. 301.

20. Bahá’u’lláh, in *Bahá’í Prayers*, p. 4.

21. Bahá’u’lláh, in *Prayer and Devotional Life*, no. 68, p. 29.

22. From a message dated 29 December 2015, published in *Framework for Action: Selected Messages of the Universal House of Justice and Supplementary Material, 2006–2016* (West Palm Beach: Palabra Publications, 2017), no. 35.49, p. 232.

ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ

ਉਦੇਸ਼

ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਿਰਫ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਜੋਗ ਅਤੇ ਬਦਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਮਹੱਤਤਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ 1

ਮਾਨਵ ਆਤਮਾ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਇਸ ਭੌਤਿਕ ਦੁਨਿਆ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ:

> "ਇਹ ਭੌਤਿਕ ਸ਼ਰੀਰ ਅਣੂਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਮਿਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਣੂ ਵਿਖਰਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਤਦ ਵਿਖਰਾਵ ਹੋਣਾ ਆਰੰਭ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਉਸਦਾ ਆਗਮਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮ੍ਰਿਤੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ...
>
> "ਆਤਮਾ ਲਈ ਗੱਲ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸੰਯੋਜਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੇਕ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਹੀ ਅਵਿਭਾਗੀ ਤੱਤ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਨੱਤ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਦਯਾਰਾ ਤੋ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"[1]

1. ਨਿਰਮਿਤ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ______________________________

2. ਕੀ ਮਾਨਵ ਆਤਮਾ ਭੌਤਿਕ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਤਰਹਾ ਵੱਖਰੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੈ ? ______________

3. ਕੀ ਮਾਨਵ ਆਤਮਾ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਅਸਤਿਤਵ ਹੈ ? ______________________

ਭਾਗ 2

ਸੰਰਸ਼ਕ ਵਾਲੋ ਲਿਖਿਆ ਇੱਕ ਪਤਰ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁਖ ਦੀ ਆਤਮਾ ਗਰਭਧਾਰਣ ਸਮੇਂ ਅਸਤੀਤਵ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। "ਗਰਭਧਾਰਣ" ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਨਿਆਏ ਮੰਦਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

> "ਬਹਾਈ ਲੇਖਾ ਵਿੱਚ ਅਜੇਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਕਿ ਗਰਭਧਾਰਣ ਨਾਮਕ ਇਸ ਜੈਵਿਕ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਟਿਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਚਿਕਿਤਸਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਟਿਕ ਪ੍ਰਤਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਝ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਸੇਚਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਸੇਚਨ ਅਤੇ ਆਰੋਪਨ, ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰਵਾਤ ਤੋ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਸਮ੍ਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਦ ਹੌਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਮਨੁਖੀ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਖੋਜ ਤੋ ਪਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਲੋਕ ਦੇ ਰਹੱਸਾਂ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸੰਭੰਦਿਤ ਹੈ।"[2]

1. ਮਾਨਵ ਆਤਮਾ ਕਦ ਅਸਤੀਤਵ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ? ______________________
____

2. ਕੀ ਸ਼ਬਦ "ਗਰਭਧਾਰਣ" ਇੱਕ ਸਟਿਕ ਜੈਵਿਕ ਸ਼ਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ? ____________

ਭਾਗ 3

ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਭੌਤਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਨਾ ਤਾ ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਸਰੀਰ ਤੋ ਬਹਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਸਥਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ। ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਸੰਭੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਪਣ ਵਿੱਚ ਦਿਖਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

"ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਅੰਤਰਨਿਸ੍ਟ ਹੋਕੇ ਦੇਹ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਨਿਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ–ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰਨਿਸ੍ਟਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇਹ ਦੇ ਲਕਸ਼ਣ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਆਤਮਾ ਇਸ ਸਬ ਤੋ ਉੱਤੇ ਨਿਰਮਲ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੇਹ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਹ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਦੇਹ ਦੇ ਨਾਲ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਦਰਪਣ ਦਾ ਦੀਪਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ। ਦਰਪਣ ਜੇ ਚਮਕੀਲਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਦੀਪਕ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਰਪਣ ਜੇਕਰ ਟੁੱਟੀਆ ਜਾਂ ਧੂਲ ਤੋਂ ਸਨਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਛਿਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।"[3]

1. ਨੀਵੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾ ਭਰੋ।

   a. ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ___________ਅੰਤਰਨਿਸ੍ਟ ਹੋਕੇ ਦੇਹ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਨਿਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ—ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ___________ ਨਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

   b. ___________ ਜਾਂ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਅੰਤਰਨਿਸ੍ਟ ਹੋਕੇ ਦੇਹ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਨਿਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ—ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰਨਿਸ੍ਟਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇਹ ਦੇ ਲਕਸ਼ਣ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਆਤਮਾ ਇਸ ਸਬ ਤੋ _____________ ਹੈ।

   c. ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੇ _____________ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਹ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ________________ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

   d. ਦੇਹ ਦੇ ਨਾਲ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੇ __________________ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ।

   e. ਦਰਪਣ ਜੇ ਚਮਕੀਲਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ _______________ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

   f. ਦਰਪਣ ਜੇਕਰ ਟੁੱਟੀਆ ਜਾਂ ਧੂਲ ਤੋਂ ਸਨਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ___________________________ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

2. ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਤਕ ਜੋ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇ ਕੀ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸਹੀ ਹੈ:

   _____ ਆਤਮਾ ਭੌਤਿਕ ਜਗਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
   _____ ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।
   _____ ਸ਼ਰੀਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਹੈ।
   _____ ਆਤਮਾ ਅਮਰ ਹੈ।
   _____ ਮਨੁਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਰੰਭ ਤਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਆਤਮਾ ਖੁਦ ਨੂੰ ਭਰੂਣ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ।
   _____ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਰੰਭ ਤਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਮਨੁਖ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
   _____ ਮਨੁਖ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਅਸਤੀਤ ਵਾ ਮ੍ਰਿਤੂ ਦੇ ਬਾਦ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
   _____ ਜੀਵਨ ਹਰ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ।

3. ਆਤਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰਪਣ ਦੀ ਛਵੀ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰੋ:____

____

____

____

____

ਭਾਗ 4

ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਾਸ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੀ ਇੱਕ ਸਾਥ ਮਿਲਕੇ ਮਨੁਖ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਬੰਧ ਕੇਵਲ ਇਸ ਨਾਸਵਾਨ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਇਹ ਸੰਬੰਧ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਆਪਣੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—ਸ਼ਰੀਰ ਧੂਲ ਦੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਰੱਬ ਦੀ ਆਧਜਾਤਮਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਥੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਆਦਿ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਰ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਦਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।"[4]

ਆਪਨੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਤਾ:

"ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋ ਬਿਨਾ ਇਹ ਜੀਵਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਆਤਮਾ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਤਮਾ ਤੋ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰੀਰ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"[5]

ਅਤੇ ਸੰਰਸ਼ਕ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

"ਮਨੁਖ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਬਹਾਈ ਸ਼ਿਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁਖੀ ਆਤਮਾ ਮਨੁਖ ਦੇ ਭਰੂਣ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੁਵਾਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਕੀ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰ ਤੋ ਅਲਗ ਹੋਣ ਤੋ ਬਾਅਦ ਅਸਤੀਤਵ ਦੀ ਅੰਤਹੀਨ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਹ ਉਸਦੀ ਤਰਕੀ ਅਸੀਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"[6]

1. ਉਪਰਲੇ ਲੇਖਾ ਨੂੰ ਧਿਆਣ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦਿਓ:

   a. ਕਿ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ______________________________

   b. ਕਿ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ______________________________

   c. ਜਦ ਅਸੀਂ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

   ____

   d. ਮ੍ਰਿਤੂ ਦੇ ਬਾਦ ਆਤਮਾ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ______________________________

   ____

   e. ਆਤਮਾ ਦੀ ਤਰਕੀ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇ ਤਕ ਚਲਦੀ ਹੈ ? ______________________________

   ____

   f. ਜੀਵਨ ਕਦ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ______________________________

   ____

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜੋ ਪੜਿਆ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ:

_____ ਮ੍ਰਿਤੂ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਹੈ।

_____ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਇਸ ਨਾਸਵਾਨ ਜੀਵਨ ਤਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

_____ ਸਰੀਰ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

_____ ਆਤਮਾ ਸਦਾ ਤਰਕੀ ਕਰੇਗੀ।

_____ ਮ੍ਰਿਤੂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।

_____ ਨਿਆਏ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਵੇਗਾ ਜਦ ਸਾਡੀ ਦੇਹ ਉੱਠ ਖੜੀ ਹੋਵੇਗੀ।

_____ ਮ੍ਰਿਤੂ ਦੇ ਬਾਦ, ਆਤਮਾ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

_____ ਜੀਵਨ ਮ੍ਰਿਤੂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

_____ ਸਾਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਡਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

_____ ਆਤਮਾ ਲਈ ਭੋਜਨ, ਕਪੜੇ, ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।

_____ ਆਤਮਾ ਥੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੀਰ ਇਸ ਦੀ ਉਰਜਾ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

_____ ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਮਜੋਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

_____ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤੂ ਤੋ ਬਾਦ ਵੀ ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਲੋੜਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਭਾਗ 5

ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਾ ਭੌਤਿਕ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਘੇਰਦੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਵਸਤੁਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਤਮਾ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਰਾਹੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਂਉਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕਮਾਤਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਰਾਹੀ ਆਤਮਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਹਾਉੱਲਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ:

> "ਵਸਤੁਤ: ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਤਮਾ ਆਵਾ -ਗਮਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਡਾਨ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਲਾਯਮਾਨ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਸਥਿਰ ਹੈ।"[7]

ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

> "ਇਹ ਜਾਣ ਲਵੋ ਕਿ ਮਨੁਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਬੋਧ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਮਨੁਖੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਕੋਲ ਕਿਰਿਯਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਦੀ ਦੋ ਵਿਧੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਹੈ ਸਰੀਰਿਕ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਖਾ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਹੈ, ਕੰਨਾ ਨਾਲ ਸੁਣਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੀਭ੍ਹਾ ਨਾਲ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।
>
> "ਦੂਜੀ ਵਿਧੀ ਹੈ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਿਕ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਵੀ ਸੰਪਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"[8]

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾ ਭਰੋ:

a. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਤਮਾ _______________ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।

b. ਇਹ ___________ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ __________ ਭਰਦੀ ਹੈ।

c. ਇਹ ____________ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ __________ ਹੈ।

2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀ ਆਤਮਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ: ____

____

____

____

3. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਰੀਰਿਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਆਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ?

____

____

____

____

ਭਾਗ 6

ਹੁਣ, ਪਿਛਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ, ਬਹਾਉੱਲਾ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚੋ ਹੇਠਾ ਲਿਖੇ ਅੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ:

"ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣੋ ਹੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਕਾਰਨ ਰੋਗੀ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੀਆ ਪਰ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਤੇ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੀਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਕਿਸੀ ਬਾਹਰੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋ ਇਸਦੀ ਚਮਕ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੇਅਸਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਪੀੜਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ, ਜੋ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਨੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਟਾਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਰੀਰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਤੇਜ ਪਹਿਲੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਆਤਮਾ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਦ ਉਹ ਇਹੋ ਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਰ ਇੱਕ ਸ਼ੁਧ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਅਦਭੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਪਨ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਨੰਦਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।"[9]

1. ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾ ਵਿਚੋ ਦਸੋ ਕੀ ਸ਼ਰੀਰ ਯਾ ਮਨ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋ ਆਤਮਾ ਕਿਵੇਂ ਅਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰ ਤੋ ਅਲਗ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿ ਸਪਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ?

____

____

____

____

____

____

____

____

2. ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭੌਤਿਕ ਸ਼ਰੀਰ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤੂ ਤੋ ਬਾਦ ਆਪਣਾ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਬਨਾਏ ਰਖਾਂਗੇ। ? _____

ਭਾਗ 7

ਬਹਾਉੱਲਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

"ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦੇਹ ਛਡਣ ਤੋ ਬਾਅਦ ਜੀਵਤ ਰਹਣ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਸਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਾਣੋ ਕੀ ਸਰੀਰ ਤੋ ਅਲਗ ਹੋਣ ਤੋ ਬਆਦ ਆਤਮਾ ਤਦੋ ਤਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋ ਤਕ ਉਹ ਰੱਬ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀ ਕਰ ਲੇਂਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਯੁੱਗਾਂ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਇਸ ਲੋਕ ਦੇ ਪਰੀਵਰਤਨ ਅਤੇ ਸੰਯੋਗ ਵੀ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਤਦੋ ਤਕ ਅਮਰ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋ ਤਕ ਰੱਬ ਦਾ ਸਮਾਂਰਜ, ਉਸਦੀ ਸਾਰ੍ਵਭੌਮਿਕਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਰੱਬ ਦੇ ਚਿਨ੍ਹੋਂ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੇਮਮਯੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤੇ ਅਸੀਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ।"[10]

1. ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਮ੍ਰਿਤੂ ਤੋ ਬਾਅਦ ਆਤਮਾ ਕਦੋ ਤਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ ? ____________________

____

2. ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਰੱਬ ਦੀ ਉਪਸਥਿਤੀ ਵਲ ਅਪਨੀ ਅਨੰਤ ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰਖੇਗੀ?

____

____

____

3. ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਟ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਚਿਨ੍ਹ ਅਤੇ ਗੁਣ ਕੀ ਹਨ ? ______________

____

____

4. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤਕ ਜੋ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਇਹ ਦਸੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਤਜ ਹੈਂ :

_____ ਰੱਬ ਦਾ ਸਾਮਰਾਜੀਆ ਸਦਾ ਬਣਾ ਰਹੇਗਾ।

_____ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦੇ ਗੁਣੋਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰਨੇ ਦੀ ਸ਼ਮਤਾ ਹੈ।

_____ ਮਿਰਤ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

_____ ਆਤਮਾ ਦਾ ਅਸਤੀਤਵ ਕਦੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ 8

ਬਹਾਉੱਲਾ ਦਸਦੇ ਹਨ:

"ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣੋ ਕੀ ਸੁਨਨ ਵਾਲਾ ਹਰੇਕ ਕੰਨ, ਜੇਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਤੇ ਨਿਰੁਦੋਸ਼ ਬਣਿਆ ਰਹੇ ਤਾ ਅਵਸ਼ਜ ਹੀ, ਸਦਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾਓਂਆ ਤੋ ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਨਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸ਼ਬਦਾ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਵਸਤੂਤਾ, ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਸੀ ਕੋਲ ਅਸੀ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਮਨੁਖ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਮ੍ਰਿਤੂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਰਹਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਟ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਤਕ ਉਹ ਛਿਪੇ ਹੋਏ ਹਨ।

"ਮ੍ਰਿਤੂ ਹਰੇਕ ਵਿਸਵਾਸੀ ਅਨੁਯਾਈਂ ਨੂੰ ਉਹ ਪਿਆਲਾ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਸਤੁਤ: ਜੀਵਨ ਹੈ। ਇਹ ਆਨੰਦ ਦੀ ਵਰਸ਼ਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੀ ਸੰਵਾਹਿਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਪਹਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

"ਉਸਦਾ, ਜਿਨਹਾ ਨੇ ਮਨੁਖ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਫ਼ਲ ਨੂੰ ਚਖ ਲਿਆ ਹੈਂ, ਜੋ ਕੀ ਇਕ ਸਚੇ ਰੱਬ, ਉਚਤਾ ਹੋ ਉਸਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ, ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਹੈ, ਇਥੋ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਿਆਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ। ਉਸਦਾ ਗਿਆਨ, ਇਕਮਾਤਰ, ਰੱਬ, ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਦੇ ਸਵਾਮੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ।"[11]

"ਹੇ ਸਰਬਸ੍ਰੇਸਟ ਦੇ ਪੁਤਰ ! ਮ੍ਰਿਤੂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਆਨੰਦ ਦੇ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਤੂ ਦੁਖ ਕਿਉ ਕਰਦਾ ਹੈ ? ਤੇਜ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਹੋ ?"[12]

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨੋਂ ਵਿਚੋ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ ?

_____ ਮਨੁਖ ਦੀ ਆਤਮਾ ਰੱਬ ਕੋਲੋ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੀ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

_____ ਮ੍ਰਿਤੂ ਤੋ ਬਾਅਦ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਰੱਬ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ।

_____ ਸੱਚੇ ਅਨੁਯਾਈਂ ਦੇ ਲਈ, ਮ੍ਰਿਤੂ ਹੀ ਜੀਵਨ ਹੈ।

_____ ਮ੍ਰਿਤੂ ਆਨੰਦ ਕਾ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਹੈ।

_____ ਮ੍ਰਿਤੂ ਦੇ ਰਹਿਸਏ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜਾਨਦੇ ਹਨ।

_____ ਸਾਂਨੂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਰਦਾਨਾ ਨੂੰ ਸੰਜੋਨਾ ਚਾਹਿਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਭੀ ਮ੍ਰਿਤੂ ਤੋ ਨਹੀ ਡਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਨੰਦ ਦੀ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਹੈ।

_____ ਮ੍ਰਿਤੂ ਤੋ ਬਾਅਦ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਨਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2. ਹੁਣ, ਇਨ੍ਹਾ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਜੋ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੀਵਨ, ਮ੍ਰਿਤੂ, ਸ਼ਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਅਨੁਛੇਦ ਲਿਖੋ।

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

ਭਾਗ 9

ਅਬਦੁਲ-ਬਹਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ:

"ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੁਰੁਵਾਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਗਰਭਾਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰੂਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਸਨੇ ਮਾਨਵ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਲਈ ਸ਼ਮਤਾ ਅਤੇ ਸੰਪਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਰਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਸੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਾਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੂੰ ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪਾਇਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਗਰਭਾਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦ ਉਹ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀ ਜਰੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਅੰਗ-ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਏ ਸਨ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀ ਜਰੂਰ ਹੀ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਿਸਦੀ ਲੋੜ ਉਸਨੂੰ ਦੇਵਿ ਸਮਰਾਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪਵੇਗੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਜਰੂਰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਗਰਭਾਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈਆਂ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇਵਿਏ ਸਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ–ਅਰਥਾਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਵਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ–ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"[13]

1. ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਹੀ ਹੈ ਯਾ ਨਹੀਂ:

   _____ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਿਏ ਜਰੂਰੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਗਰਭਾਸ਼ਯ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਸਿਲ ਹੋ ਜਾਦੀ ਹੈ।

   _____ ਅਗਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀ ਹੈ।

   _____ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਛ ਚਾਹਿਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਥੇ ਜਰੂਰ ਹੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹਿਦਾ ਹੈ।

   _____ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

   _____ ਸੱਚਾ ਜੀਵਨ ਤਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਮ੍ਰਿਤੂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੋਈ ਦੇਵੀ ਸਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

   _____ ਸੱਚਾ ਜੀਵਨ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਰੀਰੀਕ ਮ੍ਰਿਤੂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

2. ਗਰਭਾਸ਼ਯ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨ ਵਾਲੀ ਕੁਛ ਸ਼ਮਤਾਂਵਾ ਕਿ ਹਨ ?

3. ਮ੍ਰਿਤੂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਈ ਇਥੋ ਹਾਸਲ ਹੋਨ ਵਾਲੇ ਕੁਛ ਨਿਜੀ ਗੁਣ ਕਿ ਹਨ ? ____________________

____

ਭਾਗ 10

ਬਹਾਉੱਲਾ ਦਸਦੇ ਹਨ:

"ਇਸ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਨੁਖ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰੱਬ ਦੁਆਰਾ ਬਰਸਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਨੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੀ ਵਰ੍ਸ਼ਾ ਚੋ ਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਤਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਜਾ ਲਘੁਤਾ ਤੇ ਵੀਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਦਾ। ਕੁਛ ਦਾ ਭਾਗ ਹਥੇਲੀ ਵਿੱਚ ਸਿਮਟ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਿਆ ਦਾ ਇਕ ਪਿਆਲਾ ਭਰਣ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"[14]

1. ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਉਧਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾ ਦੇ ਉਤਰ ਦੋ:

   a. ਇਸ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮਨੁਖ ਦਾ ਕੀ ਫ਼ਰਜ ਹੈ ? ____________________

   ____

   b. ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੱਬ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਕੁਝ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਕੀ ਹਨ ? ____________________

   ____

   ____

   c. ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਉਧਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ____________________

   ____

   d. ਜਿਸ ਸ਼ਮਤਾ ਨਾਲ ਸਾਨੂ ਸੰਪਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਂਨੂ ਉਸਦੀ 'ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਯਾ ਲਘੁਤਾ" ਉੱਤੇ ਵੀਚਾਰ ਕਿਉ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਏ ? ____________________

   ____

   ____

   ____

   e. ਇਹੋ ਜੀ ਕਿਹੇੜਿਆ ਚੀਜਾ ਹਨ ਜੋ ਸਾਂਨੂ ਰੱਬ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਣ ਤੋ ਰੋਕਦੀ ਹੈਂ ? _

   ____

   ____

   ____

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚੋ ਕੇਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

_____ ਸਾਡੀ ਸਮਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਜਾ ਲਘੁਤਾ ਦਾ ਸਾਡੀ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ।

_____ ਰੱਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਨੂ ਅਪਨੀ ਕਮਜੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭੂਲ ਕੇ ਅਪਨਾ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਖਨ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ।

_____ ਜੇਕਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅੱਸੀ ਉਨ ਸ਼ਮਤਾਵਾ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾਂ ਕਰੀਏ ਜੋ ਰਬ ਨੇ ਸਾਂਨੂ ਦਿਤੀਆ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਤੇ ਸਾਡੀ ਆਤਮਾਵਾ ਕਮਜੋਰ ਹੋਣਗਿਆ।

ਭਾਗ 11

ਬਹਾਉੱਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਪੁਛਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਣੋ ਕਿ ਇਹ ਰੱਬ ਦਾ ਇਕ ਚਿਨ੍ਹ ਹੈ, ਇਹ ਓਹ ਦੈਵੀ ਰਤਨ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਵਡੇ ਵਡੇ ਗਿਆਨੀਜਨ ਵੀ ਅਸਮਰਥ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਰਹਸ ਉਜਾਗਰ ਕਰਣ ਦੀ ਆਸ਼ਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਮਾਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਤੀਬਰ ਕਿਉ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਰਬ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ , ਉਸਦੇ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਵਿੱਚ , ਉਸਦੇ ਸਚ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਝੁਕਣ ਲਈ ਸਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਵਸਤੂਆ ਵਿੱਚੋ ਇਹ ਸਭ ਤੋ ਪਹਿਲੀ ਹੈ।"[15]

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾ ਭਰੋ:

   a. ਆਤਮਾ ਰਬ ਦਾ ________________ਹੈ।

   b. ਆਤਮਾ ਉਹ________________ਹੈ ਜਿਸਦੀ ______________ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਵਡੇ ਵਡੇ ਗਿਆਨੀਜਨ ਵੀ ਅਸਮਰਥ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ______________________________ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਮਾਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਤੇਜ ਕਿਉ ਨਾ ਹੋਵੇ।

   c. ਆਤਮਾ ____________ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ______________ ਵਿੱਚੋ ਸਭ ਤੋ ਪਹਿਲੀ ਹੈ।

   d. ਆਤਮਾ ਉਸਦੀ ਜੋਤੀ ਨੂੰ _______________ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋ ਪਹਿਲੀ ਹੈ।

   e. ਆਤਮਾ ਉਸਦੇ ਸਚ ਨੂੰ ___________ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋ ਪਹਿਲੀ ਹੈ।

   f. ਆਤਮਾ ਉਸਦੇ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ _________________ ਲਈ ਸਭ ਤੋ ਪਹਿਲੀ ਹੈ।

2. ਹੇਠਾ ਵਿਚੋ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

   _____ "ਜਾਨਣ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਮਝ ਪਾਣਾ।
   _____ ਸਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਚੀਜ਼ਾ ਵਿਚੋ, ਮਨੁਖੀ ਦਿਮਾਗ ਰਬ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਵਾਲਾ, ਸਭ ਤੋ ਪਹਿਲਾ ਹੈ।
   _____ "ਤੀਬਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੇਜ ਹੋਨਾ।
   _____ ਇਕ ਗਿਆਨੀਜਨ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਹਸ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।
   _____ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨੀਜਨ ਹੀ ਰੱਬ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਹੈਂ।
   _____ ਆਤਮਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਪਾਵਾਗੇ।

ਭਾਗ 12

ਬਹਾਉੱਲਾ ਦਸਦੇ ਹਨ:

"ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਪੰਛੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਨੰਦਾਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਖੰਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਆਕਾਸ਼ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਉੜਦਾ ਰਹੀਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਦ ਤਕ ਹੇਠਾ ਨਹੀ ਆਉਂਦਾ ਜਦ ਤਕ ਉਸਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਤੋ ਆਪਣੀ ਭੁਖ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ੍ਹ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਤਦ ਓਹ ਆਪਣੀ ਇਛਾ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਉਲਝ ਕੇ ਉਥੇ ਤਕ ਉੜਾਣ ਭਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਸਮਰਥ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋ ਓਹ ਆਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਕ ਜੋ ਦੈਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਵਿਚਰਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਬੋਝਿਲ ਖੰਬਾ ਤੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਕਾਤੀਹੀਂ ਓਹੀ ਪਛੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਘੋਸਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੇ ਮੇਰੇ ਸੇਵਕੋ! ਆਪਣੇ ਖੰਬਾ ਨੂੰ ਭਟਕਣ ਅਤੇ ਵਿਅਰਥ ਇਛਾਵਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਤੋ ਬੋਝਿਲ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂ ਜਲਣ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਤੋ ਮੈਲਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ, ਤਾ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਦੈਵੀ ਗਿਆਣ ਦੇ ਆਕਾਸ਼ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋ ਵਾਂਝੇ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਵੋ।"[16]

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ:

   a. ਇਸ ਉਧਰਣ ਵਿੱਚ ਬਹਾਉੱਲਾ ਨੇ ਜਿਸ ਪੰਛੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ______________ ਹੈ।

   b. ਉਹ ਪੰਛੀ _______________ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ।

   c. ਜੇ ਕਰ ਇਸਦੇ ਖੰਭ ਬੋਝਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾ ਇਹ ਪੰਛੀ _______________ ਵਿਚ ਅਪਣਾ ਘੋਸਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. ਹੁਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਣਾ ਦੇ ਉਤਰ ਦਿਓ:

   a. ਆਤਮਾ ਦੇ ਖੰਭ ਕਿਵੇ "ਬੋਝਿਲ" ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? ________________________________

   ____

   ____

   b. ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੁਝ ਬੋਝ ਕਿਹੜੇ ਹਨ, ਜੋ 'ਧਰਤੀ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ' ਵਾਂਗ ਆਤਮਾ ਦੇ ਖੰਭਾ ਤੇ ਭਾਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ?____

   ____

   ____

   c. ਇਹੋ ਜਿਹਾਂ ਕਿਹੜੀਆ ਚੀਜਾ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸ੍ਵਾਰ੍ਗਿਗ ਉਚਾਇਆ ਵਿਚ ਉੜਾਨ ਭਰਨ ਤੋ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ______________________________________

   ____

   ____

   d. ਇਕ ਆਤਮਾ ਇਸ ਦੁਨਿਯਾ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਕਾਸ਼ੀਯਾ ਘਰ ਦਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਿਓ ਕਰੇਗੀ ?

   ____

   ____

   ____

3. ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ:

_____ ਸੰਸਾਰਿਕ ਲਗਾਵ ਸਾਡੀ ਆਧਯਾਤਮਿਕ ਤਰਕੀ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

_____ ਸਾਡੀ ਭਟਕਣ ਅਤੇ ਵਿਅਰਥ ਇਛਾਵਾ ਸਾਨੂੰ ਦੈਵੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉੜਾਣ ਭਰਣ ਤੋ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।

_____ ਜਲਨ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਮਨੁਖ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੁਣ ਹੈ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਤੇ ਬੋਝ ਨਹੀ ਹਨ।

_____ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਚੀਜਾ ਤੋ ਖੁਦਨੁ ਨੂ ਵਖ ਕਰ ਉਨਾ ਬੋਝਾ ਤੋ ਖੁਦ ਨੂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਂਨੂ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨਾ ਦੀ ਸਵਰਗੀਕ ਉਚਾਇਆ ਵਿਚ ਉੜਾਨ ਭਰਨ ਤੋ ਰੋਕਦੇ ਹਨ।

_____ ਆਤਮਾ ਦਾ ਘਰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਭਾਗ 13

ਬਹਾਉੱਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਸਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ, ਆਪਣੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ - ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਮਰੱਥਾ ਜਿਸਨੂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਮੁਖ ਉਦੇਸ਼ ਮਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹਿਦਾ ਹੈ , ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਹਰੇਕ ਰਚਨਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ਨਾਮਾ ਵਿਚ ਇਕ ਨਾਮ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚੋ ਇਕ ਗੁਣ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਮਨੁਖ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਗੁਣਾ ਦੀ ਚਮਕ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਦਰਪਣ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਸਾਰੀ ਰਚਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਚੋ ਕੇਵਲ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਿਰਪਾ, ਇਸ ਸਦੀਵੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।"[17]

1. ਹੇਠਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾ ਨੂੰ ਭਰੋ:

   a. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ________________ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

   b. ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਹਰੇਕ ਰਚਨਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ _____________ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚੋ ਇਕ ਗੁਣ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ _____________ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

   c. ਪਰ ਮਨੁਖ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ _____________ ਅਤੇ _____________ ਦੀ ਚਮਕ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਦਰ੍ਪਣ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਣਾ ਦੇ ਉਤਰ ਦਿਓ:

   a. ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਕੁਝ ਗੁਣਾ ਬਾਰੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ? ______________________________

   ____

   ____

b. ਰਬ ਦੇ ਅਹਿਜੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਹਨ ਜਿਸਨੂ ਮਨੁਖੀ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ? _____

____

____

c. ਇਹਨਾ ਗੁਣਾ ਨੂ ਕਿਵੇ ਪ੍ਰਕਟ ਕਿਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ______________________

____

____

d. ਕਿਸ ਮਹਾਨ ਕਿਰਪਾ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਕਲਾ ਹੀ ਚੁਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ? ______________

____

____

3. ਹੇਠਾ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚੋ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

_____ ਮਨੁੱਖ ਬਾਕੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋ ਵਖਰਾ ਨਹੀ ਹੈ।

_____ ਰੱਬ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਉਦੇਸ਼।

_____ ਹਰੇਕ ਰਚਿਤ ਵਸਤੁ ਦੀ ਵਾਸ੍ਤਵਿਕਤਾ ਰਬ ਦੇ ਗੁਣੋਂ ਵਿਚੋ ਇਕ ਗੁਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਹੈ।

_____ ਮਨੁਖੀ ਆਤਮਾ ਰਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭਾਗ 14

ਬਹਾਉੱਲਾ ਸਾਨੂੰ ਦਸਦੇ ਹਨ:

"ਇਹ ਊਰਜਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਦਿਵਾਨਕ੍ਸ਼ਤਰ ਅਤੇ ਸਵਰਗੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਲੁਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਟ ਮੋਮਬੱਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਊਰਜਾਵਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਦੁਨਿਆਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧੁੰਦਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਧੂੜ ਅਤੇ ਮੈਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਨੂੰ ਢੱਕਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਤਾਂ ਮੋਮਬੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੀਵਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ , ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੈਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਜਗਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਦੀਵਾ ਕਦੇ ਵੀ ਜਗਾਇਆ ਨਹੀ ਜਾ ਸਕਦਾ , ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਮੈਲ ਮਿਟਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ , ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸੂਰਜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸ਼ਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"[18]

1. "ਲੁਕੀਆਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕਿ ਰਥ ਹੈ ? ______________________________

____

2. ਮਨੁਖੀ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਉਰ੍ਜਾਵਾ ਲੁਕੀਆਂ ਹਨ ? ____________________

____

____

3. ਇਕ ਦੀਪਕ ਵਿਚ ਕਿ ਸਮਰਥਾ ਹੈ ? ____________________

4. ਦਰਪਣ ਵਿਚ ਕਿ ਸਮਰਥਾ ਹੈ ? ____________________

5. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਦੀਪਕ ਲਈ ਕਿ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਕੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਸਕੇ ? ____________________

6. ਦਰਪਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਕੀ ਓਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਰਤਿਤ ਕਰ ਸਕੇ ? ____________________

7. ਕਿ ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਦਰਪਣ ਆਪਣੀ ਸਮਰਥਾ ਖੁਦ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ____________________

8. ਅਸੀਂ ਮਨੁਖੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾ ਨਾਲ ਕਿਵੇ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ? ____________________

9. ਮਨੁਖੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੌਂਣ ਸਹਾਯਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ____________________

ਭਾਗ 15

ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੰਦ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਫ਼ਿਰ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਚਿਨ੍ਹ, ਉਸਦੇ ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਦਯਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ-, ਰੱਬ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾ ਲਈ ਰੱਬ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ, ਬ੍ਰਹਮ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਤਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾਵਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰੱਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈ,ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਕਟੀਕਰਣ ਦੇ ਸਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਖੁਦ ਰੱਬ ਦੇ ਸਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਿਮੁਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰੱਬ ਤੋ ਵੀ ਵਿਮੁਖ ਹੋ ਜਾਨਦਾ ਹੈ , ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਉਹ ਰੱਬ ਤੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀ ਕਰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋ ਹਰ ਇਕ ਰੱਬ ਦੀ ਰਾਹ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਉਚੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਮਿਆਰ ਹੈ ਉਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਟਰੂਪ, ਉਸਦੇ ਸਚ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੇ ਚਿਨ੍ਹ ਹਨ।"[19]

1. ਉਪਰੋਕਤ ਉਧਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ:

   a. ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰੱਬ ਕੋ ਸਿਧੇ ਜਾਨਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ? ____________________

b. ਫਿਰ, ਅਸੀ ਰੱਬ ਨੁ ਕਿਵੇ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ? ____________________________________

____

c. ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਮ ਮਾਰਗਦਰ੍ਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁਛ ਤਾਰਿਆ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ? _____________

____

d. ਜੋ ਰੱਬੀ ਪਰਕਟਰੂਪਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ?_______

____

e. ਜੋ ਰੱਬੀ ਪਰਕਟਰੂਪਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੋ ਵਿਮੁਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਤੋ ਵਿਮੁਖ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? __

____

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ:

a. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ _____________________ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੰਦ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ।

b. _____________________ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਕਦੇ ਵੀ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

c. ਰੱਬ ਨੇ ਆਪਣੀ __________ ਦੇ ਚਿਨ੍ਹ, ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਦਯਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਕਟਰੂਪਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ।

d. ਰੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਟਰੂਪਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ____________________ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

e. ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ _____________________________ ਹੈ।

f. ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ _______________________________।

g. ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋ ਹਰ ਇਕ ਰੱਬ ਦੀ ਰਾਹ ਹੈ ਜੋ _____________________________________।

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

_____ ਅਸੀ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾ ਰਾਹੀ ਅਧਿਆਤਮੀਕ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

_____ ਰੱਬ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਮਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

_____ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਟੀਕਰਣ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਅਧਿਆਤਮੀਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

_____ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਟੀਕਰਣ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਿਖਾਵਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਧਿਆਤਮੀਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

_____ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਨੁ ਸਿਧੇ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

_____ ਮਨੁਖ ਰੱਬ ਦੀ ਤਰਹ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

_____ ਰੱਬ ਮਨੁਖੀ ਸਮਝ ਤੋ ਪਰੇ ਹੈ।

_____ ਜਦੋ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਟੀਕਰਣ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ, ਤਾ ਅਸੀ ਰੱਬ ਦੀ ਵਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਣ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਭਾਗ 16

ਬਹਾਉੱਲਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ:

"ਰੱਬ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਅਤੇ ਦੂਤ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਵਤਰਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ, ਸ਼ੁਧਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਨਾਲ ਸਰਵਉੱਚ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ।"[20]

ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਮਨੁੱਖ ਸਰਬੋਤਮ ਤਿਲਸਮ ਹੈ। ਪੂਰਣ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਹੀ ਜਨਮ ਜਾਤ ਬੌਧਿਕ ਧਨ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੇ ਮੁਖ ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋ ਓਹ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ । ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਮਾਰਗਨਿਰਦੇਸ਼ੀਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀ ਉਸ ਦਾ ਪਦ ਅਤੇ ਨਿਯਤੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਏ । ਮਹਾਨ ਅਸਤਿਤਵ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਮਨੁਖਾ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਰਤਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਇਕ ਖਾਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮਝੋ ।ਕੇਵਲ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਉਸਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਚੁਕਣ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸ ਤੇ ਮਨਣ ਕਰੇ ਜੋ ਰੱਬ ਦੀ ਪਵਿਤਰ ਇਛਾ ਦੇ ਆਕਸ਼ ਤੋ ਭੇਜੇ ਗਏ ਗਰੰਥਾ ਵਿਚ ਪਰਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਓਹ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਪਛਾਣ ਲਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁਖਾ ਨੂੰ ਇਕ ਆਤਮਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮਝਾ ਜਾਵੇ ਤਾਕੀ ਇਨਾ ਸ਼ਬਦਾ ਦੀ ਛਾਪ ਸਾਰੇ ਦਿਲਾ ਦੇ ਛਪ ਸਕੇ 'ਰਾਜ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ ਦੈਵੀ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ, ਮਹਿਮਾ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਾਰੀ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਤੇ ਛਾ ਸਕੇ।"[21]

1. ਰੱਬ ਦੇ ਅਵਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ? _______

   ____

   ____

2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਕਟੀਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਹੈ ? ____________________

   ____

   ____

   ____

3. ਸਰਵੋਚ 'ਤਿਲਸਮ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ____________________

   ____

4. ਇੱਕ ਪੂਰਣ ਸਿਖਿਆ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ____________________

   ____

5. ਇੱਕ ਪੂਰਣ ਸਿਖਿਆ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ____________________

   ____

   ____

6. ਸਾਡੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਸਰੋਤ ਕਿ ਹੈ ? ____________________

7. ਸਾਡੀ ਨਿਯਤੀ ਕੀ ਹੈ ? ____________________
____

8. ਸਿਖਿਆ ਕਿਹੜੇ ਕੁਝ ਰਤਨਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ? ____________________
____

9. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਵਿੱਤਰ ਲੇਖਾਂ 'ਤੇ ਮਨਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ? ___
____
____
____
____

ਭਾਗ 17

ਬਹਾਉੱਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਾਣੋ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਰੱਬ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾ ਓਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਰੱਬ ਵਾਲ ਵਾਪਿਸ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਬ ਦੀ ਨਜਦੀਕੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ । ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸੌਂਹ ! ਇਹ ਉਸ ਪਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖੀਆ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਖਣੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ।ਓਹ ਆਤਮਾ ਜੋ ਰੱਬ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਅਡੋਲ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ , ਸ਼ਰੀਰ ਛਡਣ ਤੋ ਬਾਦ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਉਸ ਤੋ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।"[22]

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ:

a. ਜੇਕਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਰੱਬ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾ ਓਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ' ਤੇ ____________________ ਜਾਵੇਗੀ।

b. ਇਹ ਉਸ ਪਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗੀ, ____________________।

c. ਉਹ __________ ਜੋ __________ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ __________ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ __________ਤੇ __________ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ, __________ ਤੋ ਬਾਦ ਅਜਿਹੀ __________ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ __________ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ __________ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ।

ਭਾਗ 18

ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

"ਧੰਨ ਹੈ ਉਹ ਆਤਮਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਰ ਛਡਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਅਰਥ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਤੋ ਭ੍ਰਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇ । ਅਜਿਹੀ ਆਤਮਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਰਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਵਰਗ ਦੀ ਅਪਸਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਮਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਗ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਆਤਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਦਸੇਗੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਵਾਮੀ , ਰੱਬ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਉਸਨੇ ਸਹਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।"[23]

"ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਕੀਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਜੀਵਨ ਜਲ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਉੱਚੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁਚਿਆ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਰ ਛਡਣ ਸਮੇ ਇਨਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਕਿ ਓਹ ਨਰਕ ਦੀ ਆਗ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।"[24]

1. ਦੇਹ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਆਤਮਾ ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?__________________

   ____

2. ਕੁਝ ਵਿਅਰਥ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ____________________________________

   ____

   ____

   ____

3. ਵਿਅਰਥ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਵਿਤਰ ਰਹੀ ਆਤਮਾ ਮਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜੀਵਿਤ ਅਤੇ ਚਲਾਇਮਾਨ ਰਹੇਗੀ ? ____

   ____

   ____

   ____

4. ਅਜਿਹਿ ਆਤਮਾ ਦੇ ਸਾਥੀ ਕੌਣ ਹੋਣਗੇ ? ______________________________

   ____

5. ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਤਮਾ ਰੱਬ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਪਾਏਗੀ?

   ____

6. ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਨ ਕਦ ਅੰਤ ਕਿਵੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗਾ ? ______

7. ਅਸੀ ਨਿਯਤ ਸਦੀਵੀ ਜੀਵਨ ਜਲ ਦਾ ਪਾਨ ਕਰਣ ਲਈ ਹੁਣ ਕਿ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ? __________

____

____

ਭਾਗ 19

ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ:

"ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਇਸ ਭੌਤਿਕ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੰਰਚਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਦਾ ਲਈ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੀ ਮੋਜੂਦ ਵਸਤੁਆ ਦੀ ਤਰਾਹ ਓਹ ਯਕੀਨੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਰਕੀ ਵਿਚ ਲਈ ਸਮਰਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਵਿਛੋੜੀ ਆਤਮਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਓਹ ਤਰਕੀ ਕਰੇ, ਉਸਨੂ ਮਾਫ਼ੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ , ਜਾ ਉਸਨੂ ਦੈਵੀ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦਾ ,ਬਾਕ੍ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਨਾਇਆ ਜਾਵੇ ਇਸ ਲਈ ਬਹਾਉਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾ ਵਿਚ ,ਪਰਲੋਕ ਵਾਸੀ ਆਤਮਾਵਾ ਦੇ ਲਈ ਰੱਬ ਤੋ ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਦ੍ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਨੰਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਤੋ ਅਲਾਵਾ ਜਿਸ ਤਰਾ ਲੋਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰੱਬ ਦੋ ਲੋੜ ਹੈ , ਉਸੇ ਤਰਾ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣੀਜਨ ਤਾ ਸਦਾ ਹੀ ਲੋੜਵੰਦ ਰਹੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਬ ਸਦਾ ਹੀ ਉਨਹਾ ਤੋ ਪੂਰੀ ਤਰਾ ਅਜਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਵੇ ਏ ਸੰਸਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾ ਪਰਲੋਕ।"[25]

ਸਾਨੂੰ ਵਿਛੋੜੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਿਉ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ?

____

____

____

____

____

____

____

____

ਭਾਗ 20

ਅਬਦੁਲ ਬਹਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :

"ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇਗੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਵਧੇਗੀ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਰਦੇ ਹਟ ਜਾਣਗੇ, ਅਸਲ ਸੱਚਾਈਆਂ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਣਜਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ , ਅਤੇ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੱਚ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

"ਸੋਚੋ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਗਰਭ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨੁਖ ਕੰਨਾ ਤੋ ਬਹਿਰਾ, ਅੱਖਾ ਤੋ ਅੰਨ੍ਹਾ, ਅਤੇ ਜੀਭ ਤੋ ਮੋਨ ਸੀ, ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਿ ਅਨੁਭੁਤਿ ਤੇ ਅਨਜਾਣ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਜਿਦਾ ਹੀ ਇਕ ਵਾਰ, ਅੰਧਕਾਰ ਦੀ ਉਸ ਦੁਨਿਆ ਚੋ, ਉਹ ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਦੁਨਿਆ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ, ਤਦ ਉਸਦੀ ਅੱਖ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਉਸਦੇ ਕੰਨ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜੀਭ ਨੇ ਬੋਲਿਆ। ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰਾ ਜਦ ਓਹ ਇਸ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਖੇਤਰ ਤੋ ਦੂਰ ਇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਓਹ ਚੇਤਨਾ ਵਿਚ ਜਨਮ

ਲਵੇਗਾ , ਤਦ ਉਸਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨੇਤਰ ਖੁਲਣਗੇ , ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਕੰਨ ਸੁਣਨਗੇ , ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਚ ਜਿੰਨਾ ਤੋ ਓਹ ਅਨ੍ਜਾਨ ਸੀ, ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।"[26]

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋ:

   a. ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇਗੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਵਧੇਗੀ,

   – ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਰਦੇ __________________ ,

   – ਅਸਲ ਸੱਚਾਈਆਂ ______________________ ,

   – ਅਤੇ ______________________________ ,

   – ਸਾਰੀਆਂ ਅਣਜਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੱਚ _________________________ ਜਾਵੇਗਾ।

   b. _________ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨੁਖ ਕੰਨਾ _________, ਅੱਖਾ ________, ਅਤੇ ਜੀਭ _______ ਸੀ।

   c. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ, ਤਦ ਸਾਡੀ ਅੱਖ ਨੇ _______ , ਸਾਡੇ ਕੰਨ ਨੇ _______ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਜੀਭ ਨੇ _______________।

   d. ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਦ __________ ਵਿਚ _________ ਲਵਾਂਗੇ ।

   e. ਤਦ ਸਾਡੇ ________ ਦੇ ਨੇਤਰ ਖੁਲਣਗੇ , ਸਾਡੇ ___________ਦੇ ਕੰਨ __________ , ਅਤੇ ਸਾਰੇ ________ ਜਿੰਨਾ ਤੋ ਓਹ ਅਨ੍ਜਾਨ ਸੀ , __________ਅਤੇ _________ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

2. ਹੇਠਾ ਲਿਖਿਯਾ ਵਿਚੋ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ:

   _____ ਜਦ ਅਸੀ ਗਰਭ ਦੀ ਦੁਨਿਆ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਾ, ਤਾ ਅਸੀ ਇਸ ਦੁਨਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ।
   _____ ਮੌਤ ਤੋ ਬਾਦ ਸਾਡੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਕ ਸਚਾਈ ਹੈ।
   _____ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਪੂਰੀ ਤਰਾ ਨਾਲ ਨਵੇ ਸ਼ਿਤਿਜ ਖੁਲ ਜਾਣਗੇ।
   _____ ਜਦ ਆਸ ਮਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀ ਫਿਰ ਜਨਮ ਲੇਕੇ ਇਸ ਦੁਨਿਆ ਵਿਚ ਵਾਪਿਸ ਆਂਦੇ ਹਾਂ।

ਭਾਗ 21

ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਛਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾਵਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲਵੋ ਕਿ ਬਹਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾ ਜਿਹਨਾ ਨੇ ਰਕਤਭਾ-ਨੋਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਕੇ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਪਾਲਿਆ ਹੈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਆਤ੍ਮੀਯ ਗਲਬਾਤ ਕਰਣਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ, ਆਪਣੀ ਇਛਾਵਾ, ਆਪਣੇ

ਉਦੇਸ਼, ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰਾ ਨੇੜੇ ਹੋਣਗਿਆ ਜਿਵੇ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਆਤਮਾ ਹੋਣ । ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹਨ, ਤੀਕਸ਼ਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਧਾਰੀ ਹਨ, ਸਮਝ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹਨ, ਇਹੀ ਸਰਬ ਗਿਆਤਾ , ਸਰਬ ਵਿਵੇਕੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

"ਬਹਾ ਦੇ ਲੋਕ, ਜੋ ਰੱਬ ਦੀ ਨੋਕਾ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਨ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾਵਾ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਇਹ ਅਵਸਥਾ ਜਰੂਰ ਹੀ ਉਨਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਜਿਹੜੇ ਇਕ ਹੀ ਵਰਗ ਅਤੇ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਚਰਿੱਤਰ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਾ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹਨ । ਜੋ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਹਨ ਓਹ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਉਚੇ ਸਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ, ਖੂਬੀਆ ਨੂੰ ਮਾਪਣ, ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਆਯੋਗ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇਗਾ। ਧੰਨ ਹੈ ਓਹ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣਾ ਮੁਖੜਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਲ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਚੱਲਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਲ ਉਡਾਨ ਨਹੀ ਭਰ ਲਈ , ਜੋ ਸਾਰਿਆ ਦਾ ਮਾਲਕ , ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ, ਸਦਾ ਮਾਫ਼ ਕਰਣ ਵਾਲਾ, ਸਰਬ ਦਿਯਾਲੁ ਹੈ।"[27]

1. ਅਗਲੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਪਾਵਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ? ______________________________

2. ਅਗਲੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿੰਨਾ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇਗਾ ? ______________
____

3. ਅਗਲੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਗੀਆਂ?
____
____

4. ਕੀ ਕੋਈ ਰੱਬ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ? ______________________________

ਭਾਗ 22

ਬਹਾਉੱਲਾ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ:

"ਹੇ ਮੇਰੇ ਸੇਵਕੋ! ਤੁਸੀਂ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਵੋ ਜੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਬ ਵਲੋ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਗਈ ਜਾ ਪ੍ਰਕਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਕਿ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੋਰ ਤੇ ਪਰਮ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਦੈਵੀ ਖੁਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸੰਜੋਏ ਹਨ। ਪਵਿਤਰ ਅਤੇ ਆਧਆਤਮਿਕ ਮਹਾਨਤਾ ਨਾਲ ਪਰੀਪੂਰਨ ਸੰਸਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਅੱਖਾ ਅਗੇ ਪ੍ਰਕਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਨਿਅੱਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਲਾਭ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋਗੇ, ਉਨਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣੋਗੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਾਯਮ ਭਵਜਤਾ ਦਾ ਭਾਗ ਹਾਸਲ ਕਰੋਗੇ। ਇਨ੍ਹਾ ਵਿਚੋ ਹਰੇਕ , ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਹਾਸਲ ਕਰੋਗੇ।"[28]

1. ਫੇਸਲਾ ਲਵੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹਨ :

_____ ਸਾਨੂੰ ਤਦ ਹੀ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹੋਵੇ।

_____ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਚੰਗੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮਾੜੀਆਂ, ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

_____ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਸਭ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

_____ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਤੇ ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਮਹਾਨਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸੰਸਾਰਾ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਾਂਗੇ।

_____ ਇਹ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਤੇ ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਮਹਾਨਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਾਡੀ ਨਿਯਤੀ ਹੈ।

2. ਜਦੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਾਡੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ? _____

____

____

____

3. ਇਸ ਅਨੁਛੇਦ ਵਿੱਚ ਬਹਾਉੱਲਾਹ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਵਾਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ?_____________________

____

____

____

ਭਾਗ 23

ਇਸ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ, ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੇਹਤਾ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸਦੀਵੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿਖਿਆ। ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਦੂਜੀ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋਹਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਉਸ ਅਵਧਾਰਨਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋਨੋ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ, ਉਸ ਅੰਟਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਤਮਾ ਦੀ ਤਰਕੀ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸੋਚਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਵਸਰ ਹੈ ।ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਹੇਠਾ ਦਿਤੇ ਗਾਏ ਵਿਸ਼ਯਾ ਤੇ ਚਰਚਾ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ।

1. *ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ*
2. *ਰੱਬ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ*
3. *ਮਨੁੱਖਤਾ ਜਾਤੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ*
4. *ਸੇਵਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ*

REFERENCES

1. From a talk given on 10 November 1911, published in *Paris Talks: Addresses Given by ‘Abdu’l-Bahá in 1911*(Wilmette: Bahá’í Publishing, 2006, 2016 printing), no. 29.12–13, p. 109.

2. From a letter dated 28 July 2016 written on behalf of the Universal House of Justice.

3. ‘Abdu’l-Bahá, in *Some Answered Questions* (Wilmette: Bahá’í Publishing, 2014, 2016 printing), no. 66.3, pp. 352–53.

4. Ibid., no. 38.5, p. 220.

5. From a talk given by ‘Abdu’l-Bahá on 9 November 1911, published in *Paris Talks*, no. 28.16, p. 104.

6. From a letter dated 31 December 1937 written on behalf of Shoghi Effendi, published in *Lights of Guidance*, no. 680, p. 204.

7. *Gleanings from the Writings of Bahá’u’lláh* (Wilmette: Bahá’í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), LXXXII, par. 8, p. 183.

8. ‘Abdu’l-Bahá, in *Some Answered Questions*, no. 61.1–2, p. 334.

9. *Gleanings from the Writings of Bahá’u’lláh* , LXXX, par. 2, p. 174.

10. Ibid., LXXXI, par. 1, p. 176.

11. Ibid., CLXV, par. 1–3, pp. 391–92.

12. Bahá’u’lláh, *The Hidden Words*(Wilmette: Bahá’í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Arabic no. 32, p. 11.

13. From a talk given on 6 July 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by ‘Abdu’l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912* (Wilmette: Bahá’í Publishing, 2012), pp. 315–16. (authorized translation).

14. *Gleanings from the Writings of Bahá’u’lláh*, V, par. 4, p. 8.

15. Ibid., LXXXII, par. 1, pp. 179–80.

16. Ibid., CLIII, par. 6, pp. 370–71.

17. Ibid., XXVII, par. 2, pp. 72–73.

18. Ibid., XXVII, par. 3, p. 73.

19. Ibid., XXI, par. 1, pp. 54–55.

20. Ibid., LXXXI, par. 1, p. 177.

21. Ibid., CXXII, par. 1, pp. 293–94.

22. Ibid., LXXXII, par. 7, p. 182.

23. Ibid., LXXXI, par. 1, pp. 176–77.

24. Ibid., CXXV, par. 3, pp. 300–1.

25. ‘Abdu’l-Bahá, in *Some Answered Question*, no. 62.3, pp. 340–41.

26. *Selections from the Writings of ‘Abdu’l-Bahá* (Wilmette: Bahá’í Publishing, 2010, 2015 printing), no. 149.3–4, pp. 246–47.

27. *Gleanings from the Writings of Bahá’u’lláh*, LXXXVI, par. 1–2, pp. 192–93.

28. Ibid., CLIII, par. 9, p. 373.